

Správa obce v době tzv. volebního mezidobí

Ing. Miroslav Veselý

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly,
tel. 974 816 411, e-mail: odbordk@mvcv.cz

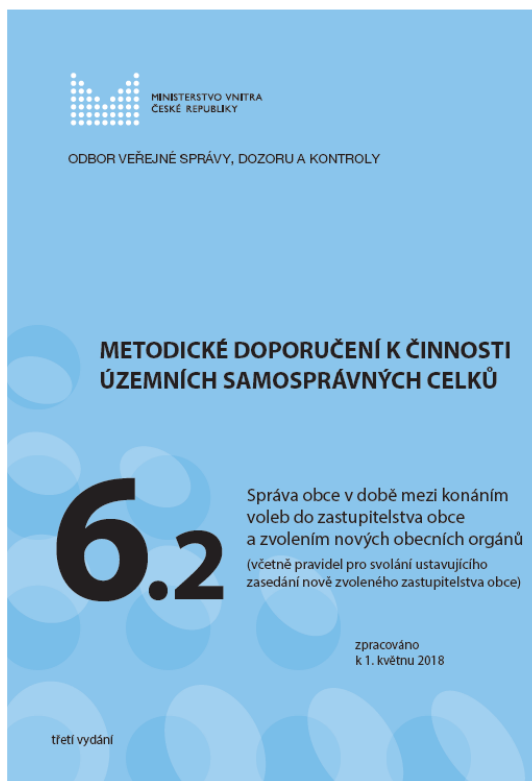
Průběh semináře

(orientační)

- 1. Orgány spravující obec v době volebního mezidobí**
- 2. Svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce**
- 3. Průběh ustavujícího zasedání zastupitelstva obce**
- 4. Nároky spojené se správou obce v době volebního mezidobí**

Metodický materiál MV č. 6.3 (Správa obce...)

Dostupný na <http://www.mvcr.cz/odk>

Volební mezidobí

- „technický“ pojem, zákon o obcích jej nepoužívá
- **Označujeme jím období ode dne voleb do zastupitelstva obce** (dosavadní zastupitelstvo obce zaniká uplynutím prvního dne voleb, tj. uplynutím dne **23. září 2022**) **do zvolení nových obecních orgánů**

(nikoli do ustavujícího zasedání zastupitelstva obce, které časově sice obvykle s ustavením nových obecních orgánů splývá, nikoli však vždy)

- **Volby do zastupitelstev obcí byly vyhlášeny rozhodnutím prezidenta na dny **23. a 24. 9. 2022**** (publikované ve Sbírce zákonů pod č. 81/2022).

část první

Orgány spravující obec v době volebního mezidobí

„Pokračování“ dosavadních obecních orgánů

- **Zastupitelstvo obce** „zaniká“ dnem voleb (mandáty členů zastupitelstva obce zanikají dnem voleb, tedy uplynutím dne 23. září 2022)
- Zákon o obcích počítá s tím, že ostatní obecní orgány, které jsou voleny zastupitelstvem obce, **i nadále „pokračují“, tedy vykonávají své dosavadní pravomoci, a to ve složení ke dni voleb** (tj. ke dni 23. září 2022)
- Tzn., že v obci nadále působí **dosavadní starosta i dosavadní místostarosta** (a je-li jich více, všichni místostarostové; **§ 107**) a **dosavadní rada obce (§ 102a)**
- Toto řešení zavedla novelizace zákona o obcích, provedená zákonem č. 298/2008 Sb. **Cílem bylo zachovat činnost dosavadních orgánů (vyjma zastupitelstva) v nezměněné podobě**

Po jak dlouhou dobu dosavadní orgány působí?

- *Dosavadní starosta a místostarosta* působí až do zvolení nového starosty nebo místostarosty (zvolením alespoň jednoho z nich „končí“ dosavadní starosta i místostarosta)
- *Dosavadní rada obce* působí až do zvolení nové rady jako celku (nebo starosty, jde-li o obec, v níž se již rada obce volit nemá)
- *Komplikované situace:*
 - *Není zvolena rada obce jako celek:* v obci působí i nadále dosavadní rada v plném (původním) složení
 - *Není zvolena rada obce, je však zvolen nový starosta či místostarosta:* dosavadní rada dál působí v původním složení (i s dosavadním starostou a místostarostou, avšak jen jako řadovými členy). Svolavatelem je však nový starosta

Jaké mají dosavadní orgány pravomoci?

- Východisko: **dosavadní orgány mají stejné pravomoci jako přede dnem voleb** (zůstává zachováno i např. delegování pravomocí radou na starostu a výkon pravomocí rady starostou v obcích, v nichž není rada volena...)
- V případě, že *dosavadní starosta* nevykonává své pravomoci (např. zemřel či je v pracovní neschopnosti), **vykonává tyto pravomoci místostarosta** (a je-li jich více pak ten, kdo byl dle § 104 odst. 1 před volbami pověřen zastupitelstvem zastupovat starostu)
- V případě, že soud vyhoví návrhu na neplatnost hlasování nebo voleb anebo neodevzdá-li okrsková komise zápis (=nedošlo ke zvolení zastupitelstva), **rozšiřují se pravomoci rady obce o možnost schválit pravidla rozpočtového provizoria a přijímat rozpočtová opatření (§ 102a odst. 2 a 3)**

...důležité!!

- Výkon pravomocí v době volebního mezidobí není zákonem o obcích chápán jako možnost, ale **jako zákonem uložená povinnost**
- **Nelze na funkci rezignovat (vzdát se plnění zákonem uložené povinnosti)**

část druhá

Svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce

Zákonná úprava

§ 91 odst. 1 zákona o obcích: Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno.

Jak postupovat? (1/3)

- Ustanovení § 91 zákona o obcích váže možnost svolání ustavujícího zasedání na uplynutí lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování (**důvod**: vyhovění návrhu znamená *nezvolení zastupitelstva*)
- Návrh na neplatnost voleb nebo hlasování se podává **do 10 dnů ode dne vyhlášení výsledků voleb státní volební komisí** (návrh musí být podán u soudu nejpozději v poslední den lhůty do 16:00)
- **1. krok: Dosavadní starosta musí u příslušného krajského soudu ověřit, zda byl podán návrh na neplatnost voleb nebo hlasování**
- **Termíny:** *Ode dne vyhlášení výsledků voleb se počká 10 dní (prvním dnem je den následující) a pak je třeba podání návrhu prověřit. Bude-li výsledek vyhlášen 27 9., pak je prvním dnem lhůty pro návrh soudu 28. 9. a lhůta končí 7. 10. v 16:00. Až poté je na místě prověřovat...*

Jak postupovat? (2/3)

Návrh soudu nebyl podán:

- Z § 91 plyne, že se zasedání musí konat do **15 dnů** od uplynutí lhůty pro návrh soudu. Ustanovení § 93 odst. 1 však současně ukládá, aby jakékoli zasedání bylo „avizováno“ na úřední desce nejméně **7 dní** předem. Tzn., že ustavující zasedání se může konat nejdříve 8. den po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu.
- Svolat zasedání („zveřejnit pozvánku“) proto lze nejdříve po 16. hodině posledního dne lhůty pro návrh soudu, nejpozději však 7. den po uplynutí této lhůty.
- Příklad: Výsledek voleb byl vyhlášen 27. 9., prvním dnem lhůty pro návrh soudu je 28. 9., posledním 7. 10. do 16:00. Bude-li v tento den zjištěno, že návrh soudu nebyl podán, lze svolat zasedání zveřejněním pozvánky nejdříve 7. 10. po 16. hodině a nejpozději (aby nedošlo k porušení zákona) 17. 10. 2022. V prvním případě se bude zasedání konat nejdřívější den, tj. 14. 10., ve druhém případě nejpozdější den 24. 10. (15. den po uplynutí lhůty je v sobotu 22. 10., lhůta proto končí až nejbližší následující pracovní den)

Jak postupovat? (3/3)

Návrh soudu byl podán:

- Zasedání se nesvolává a je třeba vyčkat na rozhodnutí soudu o podaném návrhu (podaných návrzích; soud má 20 dní na rozhodnutí).
- Pokud soud návrhu vyhoví, ke zvolení zastupitelstva nedošlo a konají se opakované volby nebo hlasování. Ustavující zasedání se tudíž nesvolává (a nemůže konat)
- Pokud soud žádnému z návrhů nevyhoví, je nutné svolat zasedání tak, aby se konalo do **15 dnů ode dne právní moci soudního rozhodnutí** (postup identický, nezapomenout na 7 dní pro zveřejnění pozvánky)
- Pozor: usnesení soudu nabývá právní moci zveřejněním na úřední desce, nikoli doručením účastníkům (§ 93 odst. 5 s. ř. s.). Proto byl-li podán návrh, **sledujte <http://infodeska.justice.cz>**, zde jsou publikována soudní rozhodnutí

Důsledky pochybení

- **Svoláte dříve, než uplynuly lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování:**
 - Pokud soud návrhu nevyhoví, pochybení „nemá žádné právní důsledky“
 - Pokud soud návrhu vyhoví, pak se zasedání nemůže konat.
 - Pokud se však již konalo, jsou jeho rozhodnutí nicotná (zastupitelstvo v důsledku soudního rozhodnutí vůbec nebylo zvoleno). Byla-li tato „rozhodnutí“ již vykonána (např. uzavřena smlouva), může vzniknout povinnost nahradit škodu...
- **Svoláte později a zasedání se bude konat až po 15 dnech**
 - Toto porušení § 91 nemá žádné právní důsledky (zjistíte-li, že jste „zapomněli“ svolat ustavující zasedání tak, aby se konalo včas, přesto je svolajte)
 - V případě nesvolání zákon o obcích předpokládá, že ustavující zasedání svolá Ministerstvo vnitra

část třetí

Průběh ustavujícího zasedání zastupitelstva obce

Základní poznámky:

- Ustavující zasedání zpravidla řídí dosavadní starosta (jako jeho svolavatel), případně nejstarší člen (nového) zastupitelstva obce (viz ustanovení § 91 odst. 1 ZO)
- V úvodu je třeba složit slib zastupitelů (má se tak stát na začátku zasedání, nicméně zda se tak stane ihned po zahájení nebo až po schválení programu či po určení ověřovatelů není rozhodující), zákon předpokládá též provedení volby starosty, místostarosty a dalších členů rady obce
- Mandát zastupitele vzniká zvolením (jeho vznik není podmíněn složením slibu; na ten je vázán jen případný zánik mandátu)

Často se opakující otázky:

- **Tajná volba obecních funkcionářů** – Je to možné, záleží na rozhodnutí samotných zastupitelů, jakou formu zvolí (pokud nerozhodnou, volba je veřejná).
- **Povinnost ustavit výbory zastupitelstva** – Minimálně KV a FV by zvoleny a obsazeny být měly, jinak je porušen § 117 odst. 2 ZO. I pokud by se volba nezdařila, mělo by být zřejmé, že se zastupitelstvo o volbu alespoň pokusilo.
- **Přerušeni ustavujícího zasedání** – ZO toto neupravuje, je tedy možné zasedání přerušit. Doporučujeme pak informovat o termínu pokračování, buď dle § 93 odst. 1 ZO (při delším přerušeni), či alespoň „operativně“ např. rozhlasem (při kratším přerušeni např. do druhého dne).
- **Předání obce novému vedení** – Zákonem neupraveno, doporučujeme písemný předávací protokol

Často se opakující otázky:

- **Zánik mandátu (vzdání se, odmítnutí slibu...)**
 - **Rezignace** musí být písemná a mandát zaniká uplynutím dne, kdy byla podána (do konce tohoto dne je zastupitel zastupitelem), v případě **odmítnutí složení slibu** mandát zaniká tímto okamžikem
 - **Mandát náhradníka** v obou případech vzniká až dnem následujícím po zániku mandátu předchozího zastupitele
 - K **omezení pravomocí zastupitelstva při poklesu zastupitelů pod 5 nebo pod polovinu voleného počtu** dojde, jen nemohou-li na jejich místa nastoupit náhradníci (§ 90). V opačném případě nikoli.
 - V podrobnostech, včetně příkladů, které mohou nastat, lze odkázat na metodické doporučení

část čtvrtá

Nároky spojené se správou obce v době volebního mezidobí

Okamžik ukončení odměňování členů zastupitelstva

- ***Dosavadní starosta a místostarosta*** - do zvolení nového starosty nebo místostarosty
- ***Dosavadní rada a členové komisi rady nevykonávající přenesenou působnost*** - do zvolení nové rady jako celku
- ***„Řadoví členové zastupitelstva“ a členové výborů zastupitelstva*** – ukončením činnosti ZO – tj. 23. 9. 2022
- ***Členové zvláštních orgánů obce nebo komisi rady vykonávající přenesenou působnost*** – až do jejich odvolání z těchto funkcí

Výpočet poměrné části odměny za měsíc

- Alikvotní část = **1/30** dosavadní odměny x **počet kalendářních dní**, ve kterých dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci v daném měsíci zastával;

Příklad

Skončí-li starosta s měsíční odměnou ve výši 20.000 Kč ve funkci k 10.11.2022, bude jeho odměna za měsíc listopad ve výši **6.667 Kč** (výpočet: $20.000/30 \cdot 10 = 6666.66$, - pozn.: zaokrouhluje se na celé koruny nahoru).

Odchodné

- **Výlučně jen dle stávající právní úpravy (dle § 77 – 78 zákona o obcích)**
- **Podmínky nároku:**
 - zánik mandátu
 - ke dni zániku mandátu mu náležela odměna
 - nebyl opětovně zvolen do funkce za níž by náleželo odchodné (do uvol. funkce člena ZO starosty, místostarosty), nejde-li o druhé či následné obsazení funkce
 - v průběhu výkonu funkce nespáchal úmyslný TČ

Odchodné - výše

- Max. výše **4-násobek** odměny za měsíc (jedna odměna vždy + jedna za každý další „odsloužený“ celý rok, ale max. za **3 roky**)
- **Počítají se celé „odsloužené“ roky**
- **Příklad:**

Pokud byl ve funkci:

- 2 roky = 3-násobek měsíční odměny (1+2)
- 3 a více let = 4-násobek měsíční odměny (1+3...)

Alikvotní část dovolené za rok 2022

Výpočet alikvotního **nároku dovolené za rok 2022** = za každý započatý měsíc **1/12**:

- od ledna **do září 2022** celkem **26,25 dne** ($=35/12*9$), z toho k čerpání v pondělí až pátek připadne cca 18,75 dne ($=25/12*9$)
- od ledna **do října 2022** celkem **29,17 dne** ($=35/12*10$), z toho k čerpání v pondělí až pátek připadne cca 21 dnů ($20,83=25/12*10$)

Náhrada za nevyčerpanou dovolenou

- **Za rok 2021 nelze náhradu poskytnout (dovolená za rok 2021 tak „propadá“ lze ji jen včas vyčerpat) !!!**
- Možno jen za nevyčerpaný nárok (resp. alikvótní část) **z roku 2022**
- Člen ZO v pracovním nebo jiném obdobném poměru
 - **není** = **automatické** proplacení náhrady
 - **je** = **může požádat** o proplacení – rozhoduje ZO – pokud neproplatí – převádí se zbývající dovolená za 2022 uvolňujícímu zaměstnavateli

Příklad

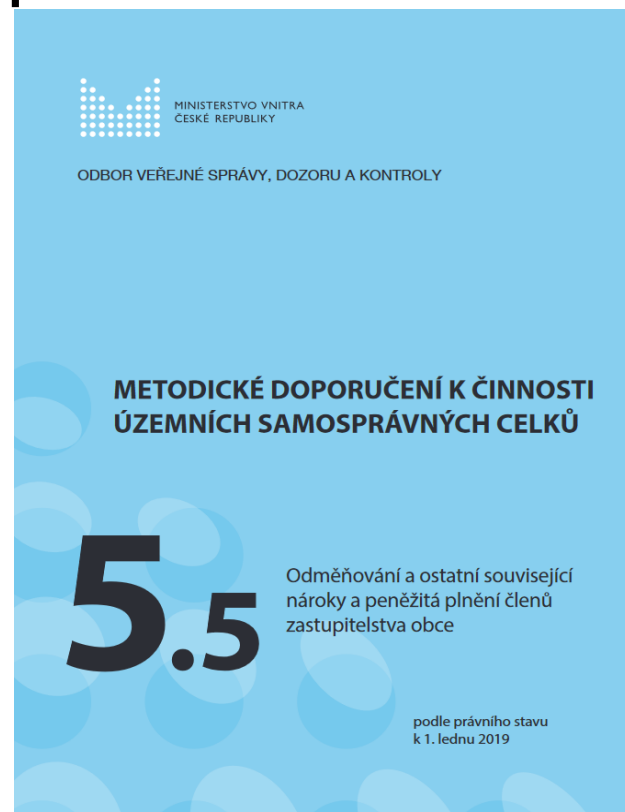
Starosta s odměnou 54 086 Kč, končí v říjnu 2022 a v roce 2022 nečerpal dovolenou a není v prac. nebo jiném poměru – k proplacení náhrada ve výši **52 590 Kč** ($=54086/30 * 29,17+$ zaokrouhlení nahoru).

Odměňování v novém volebním období

- **Uvolnění** = zákonný nárok (odměna přímo ze zákona dle tabulky v nařízení vlády)
- **Neuvolnění** = o výši rozhoduje ve „vyhrazené“ kompetenci ZO
 - neuvolněný starosta – minimální odměna vždy
 - ZO určuje okamžik zahájení odměňování
pozor: stávající usnesení k odměnám pozbývají účinnosti s koncem funkčního období ZO
 - stanovení odměny částkou v celých korunách
 - možná kumulace odměn za vybrané funkce

Metodická pomoc

- Metodické doporučení č. 5.5
- Dotazy a odpovědi – aktualizováno

Dotazy ?

...děkuji za pozornost